

17 Mayıs Çarşamba

A

A

A

A

A

8. SINIF

SÖZEL BÖLÜM

T.C. İNKILAP TARİHİ VE
ATATÜRKÇÜLÜK

1. Bu teste 10 soru vardır.
2. Cevaplarınızı cevap kâğıdının T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1.

Tekâlif-i Milliye Emirleri, Başkomutanlık yetkisini alan Mustafa Kemal tarafından Sakarya Meydan Muharebesi öncesinde yayımlanmıştır. Emirlerin temel amacı, düzenli ordunun her alandaki ihtiyacının karşılanması olup ilçelerde kurulan komisyonlar aracılığıyla uygulanmıştır. Türk halkı bu dönemde ekonomik alanda çok büyük sıkıntılar çekmesine rağmen bu emirlere sahip çıkmış, her türlü birikimini millî ordu ile paylaşmıştır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal, yasama yetkisini kullanmıştır. ✓
- B) Anadolu'da topyekûn bir mücadele yaşanmıştır. ✓
- C) Emirlerle muhalif davrananlar, hukuk kuralları çerçevesinde cezalandırılmıştır.**
- D) Ordunun farklı alanlarda desteklenmeye ihtiyacı vardır. ✓

2.

1870 yılında siyasi birliğini tamamlayan ve sanayisi hızla gelişen İtalya, sömürgeciliğe yöneldi. Coğrafi konum olarak kendisine yakın bulunan ve eski gücünü kaybetmiş Osmanlı Devleti'nin toprağı olan Trablusgarp'a göz dikti. İtalya, 1911 yılı Eylül ayı sonunda Trablusgarp'ı işgal etti. İtalyan saldırısı başladığında Trablusgarp topraklarında 2450 kişiden oluşan az sayıda Türk askeri bulunmaktaydı. Bütün askerî uzmanlar, Osmanlı birliklerinin kesinlikle İtalyan ordusu karşısında büyük bir yenilgiye uğrayacağını hesap ediyorlardı. Osmanlı Devleti, işgale doğrudan müdahale edemedi. Aralarında Mustafa Kemal'in de bulunduğu genç subaylar gönüllü olarak bölgeye gitti. Mustafa Kemal burada İtalyanlara karşı mücadele eden halkın düzensiz ve silahsız olduğunu kısa zamanda tespit etti. Daha sonra halkı örgütleyerek İtalyanlara karşı büyük bir direniş başlattı. Mustafa Kemal, Derne ve Tobruk'ta İtalyanlara karşı önemli başarılar kazandı ve binbaşılığa terfi etti.

Bu metinden yararlanılarak Mustafa Kemal'in Trablusgarp'ta;

- I. yokluklar içinde savaşı sürdürme, ✓
- II. teşkilatlanarak az kuvvetle başarı elde etme, ✓
- III. sorumluluk alarak hareket etme ✓

konularının hangilerinde kendisini geliştirme imkânı bulunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) II ve III   **D) I, II ve III**

3.

"Sakarya boyunca verdiğimiz savaş, çok önceki savaşlarımızda olduğu gibi ana vatanın yalnız bir köşesini, ufak veya büyük bir parçasını tehlikeye düşürmüyordu. Orada bir bütün memleket, bütün varlığımız ve bağımsızlığımız uğruna denecek kadar önemli bir savaşa girdik. Yirmi iki gün, yirmi iki gece milletin bağımsızlık fikriyle bir milletin istila ve yağma fikri birbiriyle boğuştu. Sizin başınızı eğmeye razı olmayan bağımsızlık fikriniz, düşmanı bozularak geri çekilmek zorunda bıraktı."

www.atam.gov.tr

Mustafa Kemal'in bu sözlerinden hareketle Sakarya Meydan Muharebesi ile ilgili;

- I. sonuçları bakımından tüm yurdu ilgilendirdiği, ✓
- II. komutanın Mustafa Kemal'de olduğu,
- III. Batı Anadolu'daki Yunan işgalinin sona erdiği

değerlendirmelerinden hangilerine kesin olarak ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III   D) II ve III

4.

"Maraş'ta Ulu Cami'de cuma namazı kılmak için toplanan halk kalede dalgalanan Türk bayrağının indirildiğini görmüştür. Halktan 'Bayraksız namaz kılınmaz.' seslerinin yükselmesi üzerine, Ulu Cami İmamı Rıdvan Hoca halkın görüşlerine tercüman olmuş ve 'hürriyeti elinden alınmış bir milletin cuma namazı kılamayacağını' bildirmiştir. Bunun üzerine halk, Maraş Kalesi'ne doğru sel gibi akmaya ve kaleye tırmanmaya başlamıştır..."

Yaşar Akbıyık, *Millî Mücadele'de Güney Cephesi Maraş*, s. 132. (Düzenlenmiştir.)

Bu metinden hareketle Maraş halkı ile ilgili,

- I. Vatansever davranarak işgale karşı çıkmışlardır. ✓
- II. Bayrağın indirilmesi, bağımsızlık duygularını uyandırmıştır. ✓
- III. Rıdvan Hoca önderliğinde kaleye Türk bayrağını asmışlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II   B) I ve II   C) II ve III   D) I, II ve III

5.

Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti, vatan savunmasında kadınlara da büyük görev düştüğü bilinciyle Sivas valisinin eşi Melek Reşit Hanım öncülüğünde Sivas'ta kuruldu. Mustafa Kemal Paşa cemiyete gönderdiği telgrafta, "Vatanı müdafaa için kurulan bu cemiyetten ötürü Sivaslı hanımefendileri tebrik ediyorum." ifadelerini kullandı.

Bu durum aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilişkilendirilemez?

- A) Bağımsızlık   B) Sömürgecilik
C) Vatan sevgisi   D) Duyarlılık

6.

20. Yüzyıl Başlarında Avrupa ve Osmanlı Devleti

Bu haritadan hareketle Osmanlı Devleti ile ilgili,

- I. Üç kıtada toprakları vardır. *Avrupa, Afrika, Asya*
- II. Trablusgarp ile kara bağlantısı kopmuştur. *(Mısır)*
- III. Akdeniz'de en geniş kıyıya sahip ülkedir.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve III

D) I, II ve III

7.

Sanayisini yeni tekniklerle güçlendirip çağa uygun hâle getiremeyen ve Avrupa ile rekabet edemeyen Osmanlı Devleti'nde yerli sanayi gelişemedi. Sanayisi gelişmemiş Osmanlı Devleti, Avrupalı devletler için bir ham madde kaynağı ve pazar durumundaydı. Avrupa'da üretilen ürünler, kapitülasyonlar nedeniyle Osmanlı topraklarında kolayca yaygınlaştı. Böylece Osmanlı Devleti, Avrupalı devletlerin açık pazarı hâline geldi. Osmanlı üreticileri, el tezgâhlarında üretim yaptıkları ve ucuz Avrupa malları ile rekabet edemedikleri için üretimi azaltmak zorunda kaldı. Zamanla Osmanlı Devleti, Batılı devletlerden borç almak zorunda kaldı. Verimli kullanılmayan bu borçlar ve borçların faizleri ödenemeyince alacaklı devletler tarafından "Düyun-ı Umûmiye İdaresi" adını taşıyan kuruluş oluşturuldu. Osmanlı Devleti'nin gelirlerinin büyük kısmı, yabancıların alacakları nedeniyle bu kuruluşun denetimine verildi.

Bu metinden yola çıkılarak Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ekonomik bağımsızlığını kaybetmiştir. ✓
 B) Siyasi bağımsızlığı zarar görmüştür. ✓
 C) Sömürgecilik faaliyetlerinde bulunmuştur. ✓
 D) Toprakları uluslararası ortak pazara dönüşmüştür. ✓

8.

"Türk milleti, öz yurdunun istila edildiğini; mal, can ve namusunun tehlikeye düştüğünü görünce hele işgalcinin Yunanlar olduğunu anlayınca çılgına döndü. Büyük bir üzüntü duydu ve çektiği sıkıntı ve yorgunluğu hiçe sayarak kutsal saydığı şeyleri koruma çarelerini aradı. Bunun sonucudur ki silahlı veya silahsız birçok insan kendisinden biraz daha iyi düşünebilenin peşine takılmakta tereddüt etmedi. Yine bu sebeptendir ki bunların lideri bazen bir komutan bazen de okuması ve yazması bile bulunmayan bir kişi oldu. Millî kuvvetler arasında genç çocuklar olduğu gibi ak sakallı dedeler de vardı. Mücahitlere cephane ve yiyecek taşıyan hatunlar pek çok olduğu gibi mavzeri elinde çatışmaya katılan Türk kadınları da az değildi. Yunanların İzmir'i işgal günü başlayan ve sonraki günlerde de devam eden katliamı, halkın nefretinin artmasına ve coşkunun genelleşmesine sebep oldu. Bütün bu olaylar her sınıf halkı harekete geçirdi ve sonunda her direnme alanında normal zamanlarda birbirlerinden çok farklı hayat süren insanları yan yana getirdi. Vatanın kurtulması için fikir birliğine varan bu insanlar, balta dâhil buldukları her tür silah ile düşmanın modern orduları karşısına çıkmakta bir an bile duraksama göstermediler."

Selahattin Tansel, *Mondros'tan Mudanya'ya Kadar*, s. 275-283. (Düzenlenmiştir.)

Bu metinden yararlanılarak Türk halkı ile ilgili,

- I. Millî birlik ve beraberlik içindelerdir. ✓
 II. Kadın erkek her yaşta vatansızlarla işgallere karşı çıkmışlardır. ✓
 III. Düzenli birlikler içinde örgütlenmişlerdir.

Yorumlarından hangileri yapılamaz?

- A) Yalnız III ✓
 B) I ve II
 C) I ve III
 D) II ve III

A

A

A

A

A

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

9. Mustafa Kemal, Doğu Cephesi'nde Ermenilerle yapılan mücadele için aşağıdakileri söylemiştir.

"Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan beri Ermeniler, gerek Ermenistan içinde gerekse sınıra yakın yerlerde Türkleri toptan öldürmekten vazgeçmiyorlardı. 1920 sonbaharında Ermeni saldırıları dayanılmaz bir hâl aldı. Ermeniler üzerine yürümeye karar verdik. 9 Haziran'da, Doğu Anadolu Bölgesi'nde seferberlik ilan ettik. 15. Kolordu Komutanı Kâzım Karabekir Paşa'yı Doğu Cephesi Komutanı yaptık. 1920 Haziran'ında Ermeniler, Oltu'da kurulan mahallî Türk yönetimine karşı hareketle o bölgeyi ele geçirdiler. Dışişleri Bakanlığımız tarafından Ermenilere 7 Temmuz 1920'de bir ultimatom verildi. Ermeniler, aynı şekilde hareketlerine devam ettiler. Sonunda biz de seferberlikten üç buçuk dört ay sonra Ermenilerin Kötek ve Bardız bölgelerinde toplanan birliklerimize saldırısı ile savaşa başladık."

Mustafa Kemal Atatürk, *Nutuk*, C II, s.359.

Buna göre,

- I. Mustafa Kemal, Ermenilerle yapılan mücadelenin gerekçesini açıklamıştır. ✓
- II. Kâzım Karabekir, Ermenileri yenilgiye uğratmıştır.
- III. Ermeniler, bölgede yaşayan Türklere zulmetmiştir. ✓

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız II   B) I ve II   C) I ve III   D) II ve III

10. Sivas Kongresi sonrasında Anadolu'daki etkinliğini kaybeden Damat Ferit Paşa Hükûmeti istifa etmiş ve yeni hükûmet Ali Rıza Paşa tarafından kurulmuştur. Ali Rıza Paşa, Damat Ferit ile aynı sonu yaşamamak için Temsil Heyeti ile görüşmeleri başlatması amacıyla Salih Paşa'yı görevlendirmiştir. Temsil Heyeti ile Salih Paşa arasında 20-22 Ekim 1919 tarihleri arasında Amasya'da yapılan görüşmelerde Temsil Heyeti, İstanbul Hükûmeti'nden aşağıdaki taleplerde bulunmuştur.

- Türk vatanının bütünlüğü ve bağımsızlığı korunmalıdır.
- Azınlıklara siyasi hâkimiyet ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilmemelidir.
- Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, hükûmet tarafından tanınmalıdır. 3
- Mebusan Meclisi, Anadolu'da güvenli bir yerde toplanmalıdır.
- Sivas Kongresi kararları, Mebusan Meclisi tarafından onaylanmalıdır. A

Bu bilgidен hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Temsil Heyeti'nin hukuki varlığı, İstanbul Hükûmeti'nce resmen tanınmıştır. ✓
- B) Temsil Heyeti'nin talepleri, Millî Mücadele ruhu ile uyumaktadır. ✓
- C) Salih Paşa, ilerleyen süreçte Millî Mücadele Hareketi'ne katılmıştır.
- D) Ali Rıza Paşa, Osmanlının Anadolu'da kaybettiği etkinliğini geri kazanmaya çalışmıştır.

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK TESTİ BİTTİ.
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ TESTİNE GEÇİNİZ.